

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2018. GODINU

"Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Banja Luka, april 2019. godine

SADRŽAJ:

Izvještaj nezavisnog revizora	1-4
Bilans stanja	5
Bilans uspjeha	6
Izvještaj o promjenama na kapitalu	7
Bilans tokova gotovine	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9-25

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini Društva i Upravnom odboru "Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja „Swisslion Industrija alata” a.d. Trebinje (u daljem tekstu „Društvo”) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31.12.2018. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o gotovinskim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i napomene uz finansijske izvještaje, uključujući pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Društva na dan 31. 12.2018. godine, njegovu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za izražavanje mišljenja

Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim standardima revizije (MSR) i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Naše odgovornosti, prema navedenim standardima, detaljnije su opisane u našem izvještaju u pasusu Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva, u skladu sa Etičkim kodeksom IESBA za profesionalne računovođe (Kodeks IESBA), zajedno sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše ostale etičke obaveze u skladu s tim zahtjevima. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za pružanje osnove za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezerve u odnosu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na sledeće:

Dana 25. januara 2012. godine, potpisan je Protokol radi realizacije Ugovora o kupovini državnog kapitala, od strane Vlade Republike Srpske i Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd (kupac državnog kapitala i većinski vlasnik Swisslion industrija alata Trebinje a.d), uz učešće Ministarstva industrije, energetike i rudarstva i Investiciono-razvojne banke Republike Srpske a.d. Banja Luka. Ovim Protokolom se obuhvataju obaveze koje Društvo ima po osnovu neisplaćenih poreza i doprinosa Republici Srpskoj, kao i obaveza Društva da redovno isplaćuje zarade zaposlenima počevši od 1. januara 2012. godine.

Tačkom 3. Protokola predviđeno je da se u skladu sa postojećim propisima ili u slučaju potrebe, kroz izmjene i dopune istih reguliša način izmirenja obaveza Društva po osnovu neplaćenih poreza i doprinosa koji u poslovnim knjigama na dan 31.12.2018. godine iznose 13.710.442 KM.

Istim članom je predviđeno da Vlada Republike Srpske zadržava mogućnost da dio ili cjelokupan iznos potraživanja po osnovu poreza i doprinosa, a u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima ili eventualno novim ili izmijenjenim propisima, konvertuje u kapital. Tačkom 4. Protokola je predviđeno obezbjeđenje kredita Investiciono-razvojne banke Republike Srpske u cilju konsolidacije tekućeg poslovanja Društva.

Po osnovu neplaćenih obaveza za poreze i doprinose Društvo je izvršilo uknjižvanje kamate u iznosu od 376.529 KM, kao dugoročna rezervisanja. U poslovnim knjigama Društva uknjižena je kamata za jednogodišnju odgodu plaćanja obaveza, po rješenju Poreske uprave Republike Srpske iz 2012. godine u iznosu od 595.369 KM. Koliki će biti stvarni iznos obaveza po osnovu kamate i da li će ga uopšte biti, zavisi od toga da li će Vlada Republike Srpske prihvatiti konverziju obaveza u kapital kako je prvobitno predviđeno kao moguće rješenje u Protokolu ili će se pristupiti nekom drugom načinu rješavanja ovih pitanja. Neobračunata kamata predstavlja potencijalnu obavezu.

Revizorskim postupcima smo se uvjerali da Društvo od januara 2012. godine vrši redovnu uplatu poreza i doprinosa na zarade tekućeg perioda. Osim toga vrši se plaćanje reprogramiranih obaveza Fondu PIO sa pripadajućom kamatom za sve radnike koji odlaze u penziju i po tom osnovu je Društvo u 2018. godini uplatilo iznos od 853.662 KM.

Društvo ima potraživanja ratnog duga, te naknade štete zbog ratnih dejstava u iznosu od 4.055.892 KM bez obračunatih kamata za period od 1996. godine do danas.

Navedeni iznosi nisu evidentirani u poslovnim knjigama što, ukoliko dođe do realizacije istih, može uticati na smanjenje gubitka u poslovanju i povećanje sredstava po osnovu naplate istih.

Prema obrazloženju rukovodstva Društva, po pitanju Protokola i naknade potraživanja ratnog duga, u prethodnom periodu su održani sastanci sa predstavnicima Vlade Republike Srpske vezano za rješavanje napred navedenih pitanja ali do okončanja revizije finansijskih izvještaja za 2018. godinu nisu doneseni konkretni i konačni zaključci o načinu postupanja, tako da nema izvjesnosti na koji način će se riješiti sporna pitanja.

Na dan bilansiranja Društvo ima veće kratkoročne obaveze od obrtno imovine a unazad tri godine ostvaruje značajne pozitivne rezultate u poslovanju. Finansijski izvještaji Društva su sačinjeni uz oslanjanje na pretpostavku o stalnosti poslovanja u doglednoj budućnosti. Ukoliko se ne riješi pitanje u vezi sa izmirenjem obaveza za poreze i doprinose na način predviđen Protokolom, može se dovesti u pitanje stalnost poslovanja Društva u budućem periodu.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u vršenju revizije finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini. Prilikom formiranja mišljenja nismo izražavali posebno mišljenje o ovim pitanjima.

1. Vrednovanje zaliha (pravilnost vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda), Napomene 3.4, i 3 uz finansijske izvještaje

Navedeno ključno revizorsko pitanje je izabrano zbog toga što zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda predstavljaju najznačajniju stavku tekućih sredstava odnosno ukupne aktive.

Proveli smo testove relevantnih kontrola i njihove efikasnosti, vezanih za provođenje obračuna u knjigovodstvu troškova i učinaka. Obezbijedili smo razumijevanje značajnih

procesa vezanih za poslove nabavke sredstava potrebnih za proizvodnju, ulaganje materijalnih sredstava i rada u procesu proizvodnje, način vrednovanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda i prodaje istih na tržištu. Na taj način smo obezbijedili razumijevanje značajnih procesa vezano za priznavanje troškova i prihoda kao i vrednovanja zaliha.

Na osnovu provedenih kontrola i procedura nisu utvrđena značajna odstupanja u odnosu na iskazane vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda. Potvrđeno je da se u segmentu obračuna troškova i učinaka knjigovodstveno pravilno evidentiraju poslovne promjene u vezi sa formiranjem zaliha.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinitu prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za interne kontrole neophodne da bi se omogućilo sastavljanje i objektivna prezentacija finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovanje po načelu stalnosti, objelodanjujući, ako je primjenjivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korištenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje, odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji u cjelini ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i da izdamo izvještaj nezavisnog revizora koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje je visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu nastati usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MSR, koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih procedura koje su odgovarajuće za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed kriminalne radnje je veći od rizika od materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed greške, jer kriminalna radnja može podrazumijevati tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešne interpretacije, lažne iskaze, kao i zaobilaženje interne kontrole.

- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva.

- Ocjenjujemo adekvatnost primijenjenih računovodstvenih politika kao i prihvatljivost računovodstvenih procjena i sa njima povezanih objelodanjivanja izvršenih od strane rukovodstva.

- Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja, kao računovodstvene osnove, od strane rukovodstva, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo postoji li materijalno značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji materijalno značajna neizvjesnost, u obavezi smo da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na odgovarajuća objelodanjivanja navedena u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu prouzrokovati da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, te razmatramo prikazuju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na takav način na koji se postiže istinita i objektivna prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog u vezi sa planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Licima ovlašćenim za upravljanje obezbjeđujemo izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da mogu uticati na našu nezavisnost, i gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i shodno tome predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner angažovanja na reviziji čiji je rezultat rada ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Milica Šinik Kotur.

Društvo za reviziju
»CONTROL REVIEW« d.o.o.

Banja Luka,
11.04.2019.godine

Ovlašćeni revizor
mr Milica Šinik Kotur

BILANS STANJA (IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU)
Na dan 31. decembra 2018. godine
(U konvertibilnim markama)

Pozicija	Napomene	Iznos na dan bilansa 31.12.2018.	Iznos na dan bilansa 31.12.2017.
Aktiva			
Stalna sredstva		22.081.324	22.450.520
Koncesije, patenti, licence i ostala prava	3.1, 1	20.341	20.341
Ostala nematerijalna sredstva	3.1, 1	-	10.083
Zemljište	3.2, 2	4.177.347	4.177.347
Građevinski objekti	3.2, 3.3, 2	9.782.857	10.121.981
Postrojenja i oprema	3.2, 3.3, 2	7.287.132	7.235.622
Investicione nekretnine	3.2, 3.3, 2	813.647	833.724
Avansi i NPO u pripremi	3.2, 2	-	51.422
Tekuća sredstva		13.421.963	13.513.711
Zalihe i dati avansi	3.4, 3	8.654.002	8.534.649
Kupci u zemlji	3.5, 4	967.494	557.041
Kupci u inostranstvu	3.5, 4	3.043.366	3.314.394
Druga kratkoročna potraživanja	3.5, 4	529.076	786.603
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	3.6, 5	228.025	321.024
Poslovna aktiva		35.503.287	35.964.231
Pasiva			
Kapital		2.427.231	1.734.591
Akcijski kapital	4.1, 6	38.162.295	38.162.295
Revalorizacije rezerve	4.1, 6	12.053.314	12.053.314
Neraspoređeni dobitak	4.1, 6	692.640	233.317
Gubitak do visine kapitala	4.1, 6	48.481.018	48.714.335
Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihod	4.2, 7	376.529	376.529
Dugoročne obaveze		17.113.513	17.113.513
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	4.3, 8	17.113.513	17.113.513
Kratkoročne obaveze		15.586.014	16.739.598
Kratkoročne finansijske obaveze	4.4, 9	6.152.904	6.678.198
Dobavljači u zemlji	4.5, 10	267.050	263.680
Dobavljači iz inostranstva	4.5, 10	441.720	745.489
Obaveze za zarade i naknade zarada	4.5, 10	8.051.195	8.383.550
Druge obaveze	4.5, 10	597.364	606.969
Porez na dodatu vrijednost	4.5, 10	23.604	14.415
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	4.5, 10	52.177	47.297
Ukupna pasiva		35.503.287	35.964.231
Vanbilansna aktiva i pasiva	19	400.000	400.000

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS USPJEHA (IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU)
Za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine
(U konvertibilnim markama)

	Napomene	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Poslovni prihodi		14.940.983	14.835.226
Prihodi od prodaje robe	5.1.1, 11	82.619	73.643
Prihodi od prodaje učinaka	5.1.1, 11	14.475.184	14.767.467
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	5.1.1, 11	5.320	4.298
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	5.1.1, 11	95.195	72.754
Ostali poslovni prihodi	5.1.1, 11	473.055	62.572
Poslovni rashodi		13.790.807	13.964.426
Nabavna vrijednost prodane robe	5.1.2, 12	74.681	70.972
Troškovi materijala	5.1.2, 12	6.001.698	6.198.938
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	5.1.2, 12	5.992.445	5.635.846
Troškovi proizvodnih usluga	5.1.2, 12	550.010	739.998
Troškovi amortizacije i rezervisanja	5.1.2, 12	640.576	629.212
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	5.1.2, 12	338.062	345.878
Troškovi poreza i doprinosa	5.1.2, 12	193.335	343.582
Poslovni dobitak		1.150.176	870.800
Finansijski prihodi		55.095	49.289
Pozitivne kursne razlike	5.2.1, 13	55.095	49.289
Finansijski rashodi		535.078	680.498
Rashodi kamata	5.2.2, 14	33.915	5.322
Negativne kursne razlike	5.2.2, 14	33.545	167.738
Ostali finansijski rashodi	5.2.2, 14	467.618	507.438
Dobitak redovne aktivnosti		670.193	239.591
Ostali prihodi		90.387	109.751
Dobici po osnovu prodaje nekretn. postrojenja i opreme	5.3.1, 15	12.331	78.537
Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	5.3.1, 15	-	1.702
Prihodi od smanjenja obaveza i ostali nepomenuti prihodi	5.3.1, 15	78.056	29.512
Ostali rashodi		67.940	116.025
Gubici po osnovu prodaje nekretn. postrojenja i opreme	5.3.2, 16	22	1.829
Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	5.3.2, 16	114	316
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha i ostali rashodi	5.3.2, 16	67.804	113.880
Dobitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda		22.447	-
Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda		-	6.274
Dobitak prije oporezivanja		692.640	233.317
Tekući i odloženi porez na dobit		-	-
Poreski rashodi perioda		-	-
Neto dobitak perioda	4.1, 6	692.640	233.317
Neto gubitak tekuće godine			
Ukupni prihodi		15.086.465	14.994.266
Ukupni rashodi		14.393.825	14.760.949

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine
(U konvertibilnim markama)

	Aksijski kapital	Revalorizacije rezerve	Ostale rezerve	Neraspoređeni gubitak/dobitak	Ukupno
Stanje na dan 01.januar 2017.godine	38.162.295	13.448.329		(50.109.350)	1.501.274
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		(1.395.015)		1.395.015	-
Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju					
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha				233.317	233.317
Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu					
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka					
Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala					
Stanje na dan 31.decembar 2017.godine	38.162.295	12.053.314		(48.481.018)	1.734.591
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava					
Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju					
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha				692.640	692.640
Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu					
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka					
Stanje, 31. decembar 2018. godine	38.162.295	12.053.314		(47.788.378)	2.427.231

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS TOKOVA GOTOVINE (IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE)

Za godinu koja se završava 31.decembra 2018. godine
(U konvertibilnim markama)

	Godina koja se završava 31. decembra 2018.	Godina koja se završava 31.decembra 2017.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	9.375.159	9.247.272
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	8.655.562	8.037.696
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	54.603	-
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	664.994	1.209.576
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.940.408	11.126.892
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	2.389.823	4.323.961
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	6.301.469	5.610.615
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	99.488	42.762
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	149.628	1.149.554
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	434.751	-
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	1.879.620
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	15.935	2.396.334
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	15.935	2.396.334
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	543.685	273.505
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	543.685	273.505
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-	2.122.829
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	527.750	-
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	9.391.094	11.643.606
UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	9.484.093	11.400.397
NETO PRILIV GOTOVINE	-	243.209
NETO ODLIV GOTOVINE	92.999	-
Gotovina na početku obračunskog perioda	321.024	77.815
Gotovina na kraju obračunskog perioda	228.025	321.024

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Preduzeće za proizvodnju alata i mašinskih pribora "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, (u daljem tekstu "Društvo") sa sjedištem u ulici Nikšićki put broj 20 u Trebinju, osnovano je 1951. godine. Tokom svoje istorije, Društvo je prošlo kroz nekoliko promjena u obliku otganizovanja. Bilo je društveno, a zatim državno preduzeće, dok su njegova sredstva bila podijeljena na sedam zasebnih preduzeća od kojih je svako bilo specijalizovano za proizvodnju određene vrste alata. Svih sedam državnih preduzeća je poslovalo u jedinstvenom poslovnom sistemu "Industrija alata Trebinje - IAT".

Na dan 27. januara 2007. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji državnog kapitala potpisanog između Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske, državni kapital svih sedam preduzeća je kupljen od strane Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd. Predmet kupovine je bio državni paket akcija svakog preduzeća, ukupne vrijednosti od 3.090.680 KM, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Prethodno učešće državnog kapitala u svakom preduzeću je variralo od 63,128% do 64,696%. Nakon izvršene prodaje državnog kapitrala, Društvo je promijenilo naziv u "Swisslion industrija alata" a.d. Trebinje.

Tokom 2007. godine angažovan je nezavisni procjenitelj da izvrši nezavisnu procjenu realne vrijednosti neto imovine svih preduzeća na dan 31. decembar 2006. godine. Procjena kapitala izvršena je za potrebe statusne promjene spajanje sa pripajanjem. Nakon izvršene procjene, "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, je preuzelo imovinu i obaveze ostalih šest preduzeća. Statusna promjena pripajanja ostalih šest preduzeća izvršena je sa stanjem na dan 30. april 2007. godine. Nakon ovog datuma, pripojena preduzeća su prestala da postoje kao zasebna pravna lica.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja različitih vrsta alata i pribora za mašine, kao što su alati za bušenje, alati za rezanje navoja, kontrolni alat za navoj i rupu, strugarski alat, kružne testere za rezanje metala, glodala, čeona vretenasta glodala, upuštači, razvrtači, alati za rudarstvo, obojeni metali i ostalo (šifra djelatnosti 25.73- proizvodnja alata).

Matični broj Društva je 1109049, a poreski identifikacioni broj (JIB) je 4401345140009. Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca u 2018. godine je 519 odnosno 527 u prethodnoj godini.

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Na osnovu člana 5. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (»Službeni glasnik RS«, broj: 94/15), Društvo je razvrstano u kategoriju velikih pravnih lica.

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

2.1. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sačinjavanju finansijskih izvještaja Društvo je obavezno da se pridržava sledećih načela:

2.1.1. NAČELO STALNOSTI iz koga proizilazi da imovinski, finansijski i prinosni položaj društva kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju omogućuje poslovanje u neograničenom roku iz čega proizilazi privremenost i povremenost izvještavanja, kao i obaveznost procenjivanja po nabavnoj cijeni i cijeni koštanja osim u slučajevima primjena načela impariteta.

2.1.2. NAČELO DOSLEDNOSTI koje podrazumijeva da se način procenjivanja u dužem vremenskom razdoblju ne mijenja, a ako do promjene ipak dođe u Aneksu se iskazuje efekat promjene i obrazlaže razlog promjene.

2.1.3. NAČELO REALIZACIJE po kome se u bilansu uspjeha mogu uključiti samo realizovani (tržišno potvrđeni) dobici.

2.1.4. NAČELO IMPARITETA (nejednake vrijednosti), koje zahtijeva bilansiranje imovine po najnižoj a obaveza po najvišoj vrijednosti što ima za posledicu odmjeravanje rashoda na više a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir obezvrjeđenja (depresijacije) i rezervisanja nezavisno da li je rezultat dobitak ili gubitak.

2.1.5. NAČELO UZROČNOSTI PRIHODA I RASHODA po kome se uzimaju u obzir svi prihodi i svi rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda (fakturisana realizacija) i momenata plaćanja po osnovu rashoda.

2.1.6. NAČELO POJEDINAČNOG PROCJENJIVANJA IMOVINE I OBAVEZA pri čemu eventualna grupna procenjivanja radi racionalizacije proističu iz pojedinačnog procenjivanja.

2.1.7. NAČELO IDENTITETA BILANSA po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu godinu.

3. PROCJENJIVANJE IMOVINE

3.1. NEMATERIJALNA ULAGANJA se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva. Nematerijalna ulaganja se vrednuju prema nabavnoj vrijednosti. Obuhvataju ulaganja u licence, softver i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog vijeka pri čemu se primjenjuje proporcionalni metod amortizacije. U bilansu se nematerijalna ulaganja iskazuju po sadašnjoj vrijednosti.

3.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U nekretnine postrojenja i opremu spadaju: zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi.

U momentu nabavke vrednuju se po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti građevinski objekti, postrojenja, oprema, investicione nekretnine, vrednuju se po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije i gubitka po osnovu obezvređenja).

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja i opreme uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme, investicionih nekretnina ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije. Pozitivni efekti ove procjene povećavaju revalorizacionu rezervu, a negativni efekti smanjuju revalorizacionu rezervu, a ako revalorizacione rezerve nema negativni efekti povećavaju rashode obezvređenjem imovine u bilansu uspjeha.

3.3. AMORTIZACIJA

Osnovica za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, izuzimajući trajno pravo korištenja (zemljište) je nabavna odnosno revalorizovana nabavna vrijednost.

Metod obračuna amortizacije građevinskih objekata i dijela opreme je linearni tj. proporcionalni (paragraf 62 MRS 16- Nekretnine, postrojenja i oprema). Amortizacione stope se utvrđuju prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe za svako sredstvo pojedinačno. Za proizvodnu opremu za koju je moguće utvrditi broj učinaka koji se njome proizvode, primjenjuje se funkcionalna amortizacija.

Prilikom obračuna amortizacije proporcionalnom metodom Društvo koristi slijedeće amortizacione stope:

Građevinski objekti	1,30 % do 16,66 %
Oprema	2,00 % do 25,00 %

3.4. ZALIHE I DATI AVANSI

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, goriva i maziva, auto guma, sitnog inventara, HTZ opreme, procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala vrši se metodom ponderisanog prosječnog troška.

Sitan inventar, ambalaža i auto gume čiji je vijek upotrebe do godinu dana otpisuju se jednokratno prilikom stavljanja u upotrebu.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vrednuju se po cijeni koštanja. Cijena koštanja obuhvata troškove proizvodnje i dio opštih troškova koji su raspoređeni prema utvrđenom ključu.

3.5. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja obuhvataju: potraživanja po osnovu prodaje i druga kratkoročna potraživanja.

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za indirektni otpis, po odluci rukovodstva, vjerovatno nenaplativih potraživanja odnosno za direktni otpis ako je nenaplativost potraživanja dokumentovana.

Na dan bilansiranja vrši se pojedinačna procjena naplativosti potraživanja.

Potraživanja od kupaca iz inostranstva izražena u stranim sredstvima plaćanja, iskazuju se u domaćoj valuti preračunatoj po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan bilansiranja.

3.6. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

U gotovinu i ekvivalente gotovine spadaju: poslovni računi i blagajna.

Depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda, a negativne na teret finansijskih rashoda.

3.7. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja obuhvataju unapred plaćene odnosno fakturisane troškove i prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu.

4. PROCJENJIVANJE PASIVE

4.1. KAPITAL

U kapital spadaju: osnovni kapital, zakonske rezerve, revalorizacione rezerve, neraspoređeni dobitak i gubitak do visine kapitala. Gubitak iz ranijih godina je ispravka vrijednosti kapitala. Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.

Revalorizaciona rezerva datog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak kada se to sredstvo potpuno amortizuje ili proda.

4.2. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za troškove u garantnom roku,
- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

4.3. DUGOROČNE OBAVEZE

U dugoročne obaveze spadaju: obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, dugoročni krediti u zemlji i inostranstvu, obaveze po finansijskom lizingu i ostale dugoročne obaveze. Dugoročne obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

4.4. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U kratkoročne finansijske obaveze spadaju: kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti u zemlji i dio dugoročnih kredita koji dopijevaju za plaćanje do jedne godine.

Kratkoročne finansijske obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti.

4.5. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

U obaveze prema dobavljačima i druge obaveze spadaju: obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, druge obaveze, osim obaveze za učešće u dobitku i obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Obaveze iz poslovanja u nacionalnoj valuti iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

Obaveze za porez na dodatu vrijednost odnose se na obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

4.6. TEKUĆE OBAVEZE ZA POREZ NA DOBIT

Tekuće obaveze za porez na dobit obuhvataju neplaćeni porez na dobitak.

5. PRIHODI I RASHODI

5.1. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI

5.1.1. Poslovne prihode čine:

- prihodi od prodaje robe,
- prihodi od prodaje učinaka na domaćem i inostranom tržištu,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje učinaka,

- prihodi od fondova, subvencija,
- prihodi od zakupnina i ostali poslovni prihodi.

Poslovni prihodi koriguju se na više za povećanje vrijednosti zaliha učinaka i na niže za smanjenje vrijednosti zaliha učinaka.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za date popuste, povrate robe i porez na dodatu vrijednost.

5.1.2. Poslovne rashode čine: nabavna vrijednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada i naknada zarada, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i rezervisanja, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi nezavisni od rezultata. Svi rashodi se priznaju nezavisno od plaćanja.

5.2. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

5.2.1. Finansijske prihode čine: prihodi od pozitivnih kursnih razlika i ostali finansijski prihodi.

5.2.2. Finansijske rashode čine rashodi po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika i ostali finansijski rashodi.

5.3. OSTALI PRIHODI I RASHODI

5.3.1. Ostale prihode čine: prihodi od prodaje osnovnih sredstava, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi od smanjenja obaveza i ostali nepomenuti prihodi.

5.3.2. Ostale rashode čine: rashodi po osnovu manjkova, rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i ostali rashodi.

6. POREZ NA DOBITAK

Porez na dobitak obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit (Službeni glasnik Republike Srpske 94/15 i 1/17). Poreska osnovica utvrđuje se poreskim bilansom i poreskom prijavom a poreska stopa je 10%. Poreski propisi Republike Srpske ne omogućuju da se poreski gubici iz tekuće godine mogu knjižiti kao osnov za povraćaj plaćenog poreza u prethodnoj godini. Međutim, gubici iz tekuće godine mogu se preneti na račun dobitaka iz budućih perioda, ali ne duže od pet godina.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U KM		
	Koncesije, patenti, licence i slična prava	Ostala nematerijal na ulaganja	Ukupno
Nabavna vrijednost:			
Stanje na početku godine	20.341	92.228	112.569
Stanje na kraju godine	20.341	92.228	112.569
Kumulirana ispravka vrijednosti:			
Stanje na početku godine	0	82.145	82.145
Povećanja:	0	10.083	10.083
Amortizacija		10.083	10.083
Stanje na kraju godine	0	92.228	92.228
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2018. godine	20.341	0	20.341
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2017. godine	20.341	10.083	30.424

Nematerijalna ulaganja se odnose na licence i softver kojim je obuhvaćeno kompletno poslovanje firme po svim segmentima i organizacijskoj strukturi. U 2018. godini nije bilo povećanja vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja a izvršeno je smanjenje vrijednosti nematerijalnih ulaganja po osnovu obračunate amortizacije softvera u iznosu od 10.083 KM.

2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	U KM						
	Zemljište	Građevinsk i objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Nekretnine, postrojenja, oprema u pripremi	Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu	Ukupno
Nabavna vrijednost:							
Stanje na početku godine	4.177.347	12.681.088	15.952.510	1.011.750	117	51.305	33.874.117
Povećanja:	0	5.979	319.514	0	319.397	11.735	656.625
Nove nabavke	0	5.979	319.514	0	319.397	11.735	656.625
Smanjenja:	0	0	45.208	0	319.514	63.040	427.762
Rashod, prodaja i drugo	0	0	45.208	0	319.514	63.040	427.762
Stanje na kraju godine	4.177.347	12.687.067	16.226.816	1.011.750	0	0	34.102.980
Kumulirana ispravka vrijednosti:							
Stanje na početku godine	0	2.559.107	8.716.888	178.026	0	0	11.454.021
Povećanja:	0	345.103	265.240	20.077	0	0	630.420
Amortizacija	0	345.103	265.240	20.077	0	0	630.420
Smanjenja:	0	0	42.444	0	0	0	42.444
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0	42.444	0	0	0	42.444
Stanje na kraju godine	0	2.904.210	8.939.684	198.103	0	0	12.041.997
Neto sadašnja vrijednost:							
31.12.2018. godine	4.177.347	9.782.857	7.287.132	813.647	0	0	22.060.983
Neto sadašnja vrijednost:							
31.12.2017. godine	4.177.347	10.121.981	7.235.622	833.724	117	51.305	22.420.096

U 2018. godini je povećana nabavna vrijednosti građevinskih objekata za 5.979 KM. Izvršen je obračun amortizacije građevinskih objekata u iznosu od 345.103 KM.

U tekućoj godini povećana je nabavna vrijednost opreme po osnovu nabavke nove opreme u iznosu od 319.514 KM. Izvršena je prodaja opreme nabavne vrijednosti 21.232 KM a ispravke vrijednosti 18.563 KM.

Na prijedlog popisne komisije rashodovana je oprema nabavne vrijednosti 15.166 KM a ispravke vrijednosti 15.163 KM.

Nekretnine koje se izdaju pod zakup su klasifikovane kao investicione nekretnine. Nije bilo promjena nabavne vrijednosti u tekućoj godini a sadašnja vrijednost je smanjena po osnovu obračuna amortizacije.

Na nekretninama Društva uknjižena je hipoteka u korist Poreske uprave Republike Srpske na ime neplaćenih a prijavljenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa iz ranijih godina (period 2008. do 2011. godina).

3. ZALIHE I DATI AVANSI

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Materijal	2.553.921	2.339.969
2. Nedovršena proizvodnja	2.374.724	1.968.230
3. Gotovi proizvodi	3.689.629	4.191.611
4. Roba	32.990	29.839
I Zalihe – ukupno (1 do 4)	8.651.264	8.529.649
1. Bruto dati avansi	2.738	5.000
II Dati avansi - ukupno	2.738	5.000
III ZALIHE I DATI AVANSI (I+II)	8.654.002	8.534.649

Stanje zaliha materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe je usklađeno sa popisom na dan bilansiranja.

Zalihe materijala obuhvataju osnovni materijal, pomoćni materijal, gorivo i mazivo, kancelarijski materijal, ostali materijal, materijal za restoran, rezervne dijelove, auto gume i alat na skladištu.

Stanje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda odgovara zalihamama koje se vode u okviru klase 9. U skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru, formirane su evidencije za obračun troškova i učinaka u okviru kojih se vrši analitičko evidentiranje kretanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda.

4. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

	U KM			
	Kupci u zemlji	Kupci u inostranstvu	Druga kratkoročna potraživanja	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	557.041	3.314.394	786.603	4.658.038
Bruto stanje na kraju godine	967.494	3.043.366	529.076	4.539.936
NETO STANJE				
31.12.2018. godine	967.494	3.043.366	529.076	4.539.936
31.12.2017. godine	557.041	3.314.394	786.603	4.658.038

Potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu se formiraju po regijama u kojima se vrši prodaja. Salda potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu su potvrđena popisom potraživanja na dan 31.12.2018. godine.

Društvo je usklađivalo stanja sa kupcima putem Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2018. godine. Evidentirana potraživanja od kupaca su u značajnoj mjeri potvrđena.

Društvo nije vršilo otpis potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu u toku 2018. godine jer je procijenilo da nema spornih potraživanja.

Druga kratkoročna potraživanja u iznosu od 426.935 KM se odnose na potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske a formirana su u uglavnom iz ranijeg

perioda vezano za refundaciju bolovanja. U toku 2018. godine formirana su nova potraživanja u iznosu od 43.904 KM a naplaćeno je od Fonda 221.905 KM. Fond zdravstvenog osiguranja ne želi da izvrši refundaciju navedenih potraživanja u cjelosti, dok Društvo ne izvrši uplate obaveza prema Poreskoj upravi Republike Srpske po osnovu poreza i doprinosa iz perioda 2008. do 2011. godina.

Prema izjavi odgovornog lica, u skladu sa Zakonom o posebnom izmirenju poreskog duga i potpisanim Protokolom sa Vladom RS kao i prihvatanjem od strane Vlade RS konverzije obaveza u kapital, bit će regulisane obaveze Društva po osnovu poreza i doprinosa, što znači da će se stvoriti pretpostavke za priznavanje potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja.

Potraživanja od Fonda dječije zaštite na dan bilansiranja iznose 101.741 KM i uglavnom su formirana ranijih godina. Ona se ne mogu naplatiti iz istih razloga kao i prethodna potraživanja. U tekućoj godini su formirana potraživanja u iznosu od 5.299 KM a naplaćena su u iznosu od 12.533 KM.

5. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Poslovni računi - domaća valuta	1.666	48.357
2. Poslovni računi - strana valuta	226.191	272.477
3. Blagajna - domaća valuta	168	190
Gotovina i ekvivalenti gotovine - ukupno (1 do 3)	228.025	321.024

Saldo gotovine odgovara stanju žiro računa poslovnih banaka i stanju koje je utvrđeno popisom na dan 31.12.2018. godine. Stanje blagajne odgovara stanju zadnjeg blagajničkog izvještaja i stanju koje je utvrđeno popisom.

Društvo ima otvorene žiro račune u slijedećim bankama: Sberbank a.d. Banja Luka, Raiffeisen bank a.d. Banja Luka, Intesa Sanpaolo Banka d.d. Sarajevo i Addiko bank a.d. Banja Luka.

6. KAPITAL

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Akcijski kapital	38.162.295	38.162.295
I. Osnovni kapital - ukupno	38.162.295	38.162.295
1. Revalorizacija rezerve po osnovu revalorizacije stalnih sredstava bez dugoročnih finansijskih plasmana	12.053.314	12.053.314
II. Revalorizacija rezerve i nerealizovani dobiti i gubici - ukupno	12.053.314	12.053.314
1. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	692.640	233.317
III. Neraspoređeni dobitak - ukupno	692.640	233.317
1. Gubitak ranijih godina	(48.481.018)	(48.714.335)
IV. Gubitak - ukupno	(48.481.018)	(48.714.335)
KAPITAL (I do IV)	2.427.231	1.734.591

Osnovni kapital Društva čini akcijski kapital. Akcijski kapital je podijeljen na 38.162.295 običnih akcija klase A, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Na osnovu Izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti od 14.11.2018. godine, koji vodi knjigu akcionara, ukupan broj akcionara je 4.187.

U 2013 godini došlo je do promjene registracije privrednog subjekta većinskog vlasnika "KONCERN SWISSLION -TAKOVO", d.o.o Beograd u "SWISSLION GROUP d.o.o za unutrašnju i spoljnu trgovinu", Novi Sad. Ova preregistracija je izvršena u Registru privrednih subjekata prema rješenju od 25.12.2012 godine.

U narednom pregledu dajemo pregled akcionara:

Swisslion group d.o. za unutr. i spoljnu trg. Novi Sad	64,31%
PREF a.d. , Banja Luka	9,89%
DUIF Management Solutions-OAIF VIB Fond a.d. Banja Luka	7,06%
Fond za restituciju RS a.d. , Banja Luka	4,95%
Akcijski ZIF Jahorina Koin a.d. Pale u preoblikovanju, Pale	2,31%
<u>Ostali akcionari</u>	<u>11,48%</u>
Ukupno:	100,00%

Revalorizacije rezerve su formirane po osnovu efekata procjene građevinskih objekata i opreme od strane ovlaštenih lica.

Na osnovu Odluke Skupštine akcionara izvršeno je pokriće gubitka iz ranijih godina na teret neraspoređene dobiti iz 2017. godine u iznosu od 233.317 KM.

Društvo je u tekućoj godini ostvarilo dobitak u iznosu od 692.640,01 KM.

7. DUGOROČNA REZERVISANJA

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Rezervisanja za troškove restrukturiranja	376.529	376.529
Dugoročna rezervisanja - ukupno	376.529	376.529

Dugoročna rezervisanja se odnose na kamate koje su obračunate u grejs periodu vezano za Sporazum o reprogramiranju duga prema fondu PIO u iznosu od 10.129.266 KM, po Odluci Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2312/06 od 02.11.2006. godine. Rezervisanja su uknjižena u 2008. godini. Društvo ne vrši redovnu otplatu reprograma koji je u cjelosti dospio pa je preknjižen na kratkoročne obaveze. Po tom osnovu postoji vjerovatnoća da će kamate biti obračunate od strane Poreske uprave Republike Srpske u značajnom iznosu, uzimajući u obzir zakonski utvrđen način obračuna zateznih kamata koje vrši Poreska uprava na dnevnom nivou.

Protokolom koji je potpisan 25. januara 2012. godine između većinskog vlasnika kapitala i Vlade RS uz učešće Ministarstva industrije, energetike i rudarstva regulišu se obaveze koje Društvo ima vezano za neisplaćene poreze i doprinose period prije privatizacije 2008. - 2011. godina, kao i isplata zarada i obaveza prema državi od 01.01.2012. godine. Društvo redovno

izmiruje tekuće obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade i ostale obaveze od 2012. godine.

Društvo nije vršilo obračun naknada odnosno rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju, jer svake godine veći broj zaposlenih odlazi u penziji i pri tom se uz naknadu obračunavaju i plaćaju svi pripadajući porezi i doprinosi.

Društvo vrši plaćanje reprogramiranih obaveza kao i plaćanje dijela neplaćenih obaveza za period 2008.-2011. godina Fondu PIO sa pripadajućom kamatom za sve radnike koji odlaze u penziju. Po tom osnovu Društvo je u 2018. godini uplatilo 853.662 KM, dok je u prethodnoj godini po istom osnovu uplaćeno 394.880 KM.

8. DUGOROČNE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	17.113.513	17.113.513
I Dugoročne finansijske obaveze - ukupno	17.113.513	17.113.513

Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital sa stanjem na dan 31.12.2018. godine iskazane u iznosu od 17.113.513 KM u cjelosti se odnose na investirana sredstva Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o. Beograd u Društvo, na osnovu Ugovora o prodaji državnog kapitala koji je zaključen između Koncern Swisslion- Takovo d.o.o. Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske. Ugovorom nije predviđena dokapitalizacija Društva niti je Društvo dobilo od Direkcije za privatizaciju i Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske zvanično mišljenje o mogućnosti konvertovanja ovih sredstava u kapital Društva.

9. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Dio dugoročnih kredita koji dospjeva za plaćanje do jedne godine	6.152.904	6.678.198
Kratkoročne fin. obaveze - ukupno	6.152.904	6.678.198

Obaveze koje su dospjele za plaćanje do jedne godine odnose se na dospjele obaveze za reprogram PIO Trebinje 5.676.179 KM; reprogram PIO Nevesinje 433.972 KM i kamata 42.753 KM.

Društvo ne vrši redovnu otplatu dospjelih obaveza po osnovu doprinosa za PIO i obračunatih kamata iz reprograma ali vrši uplate ovih obaveza za radnike koji odlaze u penziju ili su tehnološki višak. Po tom osnovu Društvo je u 2018. godini uplatilo iznos od 525.294 KM.

Od januara 2012. godine vrši se redovna uplata poreza i doprinosa na zarade tekućeg perioda.

10. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Dobavljači u zemlji	267.050	263.680
2. Dobavljači u inostranstvu	441.720	745.489
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 i 2)	708.770	1.009.169
1. Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada kojem se refundiraju	271.809	249.197
2. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	864.129	877.267
3. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	5.598.647	5.922.467
4. Obaveze za ostala neto lična primanja	54.171	67.263
5. Obaveze za porez na ostala lična primanja	1.649	2.314
6. Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	1.260.790	1.265.042
II Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - ukupno (1 do 6)	8.051.195	8.383.550
1. Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	595.369	595.369
2. Obaveze prema zaposlenima	1.995	11.600
III Druge obaveze - ukupno (1 i 2)	597.364	606.969
IV Obaveze za porez na dodatu vrijednost	23.604	14.415
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	30.351	26.979
2. Obaveze za doprinose koji terete troškove	20.287	18.778
3. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1.539	1.540
V Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine bez tekućih obaveza za porez na dobit (1 do 3)	52.177	47.297
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do V)	9.433.110	10.061.400

Najznačajniji iznos obaveza iz poslovanja se odnosi na obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz zarada iz ranijih godina. Preduzeće se u 2012. godini obratilo Ministarstvu finansija Republike Srpske sa zahtjevom za odgodu poreskih obaveza koje su utvrđene ranijim Rješenjima Poreske uprave Republike Srpske. Ministarstvo finansija je 18.05.2012. godine donijelo Rješenje o odgodi plaćanja poreskih obaveza kojim se odobrava jednokratna odgoda plaćanja obaveza u ukupnom iznosu od 10.833.856 KM sa obračunatom kamatom u iznosu od 595.369 KM koja je uknjižena u poslovnim knjigama Društva. Rješenjem je naloženo da se izvrši jednokratna uplata poreske obaveze 18.05.2013. godine. Zbog nemogućnosti izvršenja navedenog rješenja u 2013. godini pristupilo se zahtjevu prema Vladi o posebnom načinu izmirenja poreskog duga - pretvaranju poreskog duga u akcije. Ovaj zahtjev je upućen u novembru mjesecu 2013. godine i za isti se očekuje povoljan ishod.

Obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade iz ranijih godina iznose 6.303.897 KM i odnose se na period od 2008. - 2011. godina. U 2018. godini je uplaćeno 322.032 KM ovih

obaveza vezano za povezivanje radnog staža. Obaveze iz tekućeg perioda se redovno izmiruju.

Obaveze za doprinose na ostala lična primanja u iznosu od 1.253.641 KM se odnose na topli obrok i regres iz ranijih godina. U tekućoj godini nije bilo uplata po ovom osnovu.

11. POSLOVNI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	82.619	73.643
I Prihod od prodaje robe - ukupno	82.619	73.643
1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1.238.816	964.536
2. Prihodi od prod. proizvoda i usluga na inostranom tržištu	13.236.368	13.802.931
II Prih. od prodaje proizvoda i usluga - ukupno (1 i 2)	14.475.184	14.767.467
Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	14.557.803	14.841.110
1. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka	5.320	4.298
III Prihod od aktiviranja učinaka - ukupno	5.320	4.298
1. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	(95.195)	(72.754)
IV Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno	(95.195)	(72.754)
1. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina	54.603	10.746
2. Prihodi od zakupnina	418.452	51.826
V Drugi poslovni prihodi - ukupno (1 i 2)	473.055	62.572
POSLOVNI PRIHODI - UKUPNO (I do V)	14.940.983	14.835.226

12. POSLOVNI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Nabavna vrijednost prodate robe	74.681	70.972
I Nabavna vrijednost prodate robe - ukupno	74.681	70.972
1. Troškovi materijala za izradu	5.021.150	5.177.274
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	443.062	512.415
3. Troškovi goriva i energije	537.486	509.249
II Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	6.001.698	6.198.938
1. Troškovi bruto zarada	5.796.575	5.428.847
2. Troškovi bruto naknada zarada	22.686	11.411
3. Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	173.184	195.588

III Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (1 do 3)	5.992.445	5.635.846
IV Troškovi amortizacije	640.576	629.212
1. Troškovi usluga na izradi učinaka	27.256	198.272
2. Troškovi transportnih usluga	450.145	491.621
3. Troškovi usluga održavanja	44.061	22.356
4. Troškovi reklame i propagande	6.900	6.100
5. Troškovi ostalih usluga	21.648	21.649
V Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 5)	550.010	739.998
1. Troškovi neproizvodnih usluga	265.590	284.608
2. Troškovi reprezentacije	19.297	15.939
3. Troškovi premije osiguranja	3.107	3.735
4. Troškovi platnog prometa	22.372	24.715
5. Troškovi članarina	6.324	6.931
6. Troškovi poreza	187.818	342.065
7. Troškovi doprinosa	5.517	1.517
8. Ostali nematerijalni troškovi	21.372	9.950
VI Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	531.397	689.460
Ostali poslovni rashodi - ukupno (V do VI)	1.081.407	1.429.458
POSLOVNI RASHODI - UKUPNO (I do VI)	13.790.807	13.964.426

13. FINANSIJSKI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Pozitivne kursne razlike	55.095	49.289
Finansijski prihodi - ukupno	55.095	49.289

14. FINANSIJSKI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Rashodi kamata	33.915	5.322
2. Negativne kursne razlike	33.545	167.738
3. Ostali finansijski rashodi	467.618	507.438
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 3)	535.078	680.498

15. OSTALI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	12.331	78.537
2. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	0	1.702
3. Prihodi od smanjenja obaveza i ostali prihodi	78.056	29.512
I Ostali prihodi - ukupno (1 do 3)	90.387	109.751
OSTALI PRIHODI - UKUPNO	90.387	109.751

16. OSTALI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2018.	31. decembra 2017.
1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	22	1.829
2. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	114	316
3. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha i ostali rashodi	67.804	113.880
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 3)	67.940	116.025
OSTALI RASHODI - UKUPNO	67.940	116.025

17. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Protiv Društva se vode sudski sporovi u vrijednosti od oko 10.000 KM, koji se uglavnom odnose na sporove sa radnicima. Navedeni iznos se odnosi na obaveze iz ranijeg perioda koje su evidentirane u poslovnim knjigama. Postupci su u toku i ne može se sa sigurnošću predvidjeti ishod istih.

Društvo je izvršilo utuživanje dužnika vezano za nenaplaćena potraživanja u iznosu od 46.860 KM. Veći dio sporova je okončan u korist Društva a izvršni postupci su u toku.

18. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nakon datuma bilansiranja nije bilo poslovnih transakcija i događaja koji mogu imati materijalno značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva.

19. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji je evidentirana garancija od Sberbank a.d. Banja Luka po ugovoru br.5671516220691485 u iznosu od 400.000 KM. Ovo je sveobuhvatna garancija izdata u

svrhu plaćanja indirektnih poreza (carinskih obaveza, akciza, poreza zaračunatih za robe i usluge, uključujući PDV i carinu), koji se plaćaju pri uvozu robe ili mogu nastati zbog carinskih prekršaja ili nepravilnosti počinjenih u korištenju procedura.

20. POVEZANA LICA

Povezana lica su: Kondivik usluge d.o.o. Vršac, IAT Standard d.o.o. Trebinje, Swisslion d.o.o. Trebinje i RDT Swisslion Trebinje. Poslovne transakcije sa povezanim licem Kondivik usluge d.o.o. Vršac kao kupcem u 2018. godini iznose 358.843 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 129 KM. Nije bilo poslovnih transakcija sa povezanim licem kao dobavljačem u 2018. godini.

Poslovne transakcije sa povezanim licem IAT Standard d.o.o. Trebinje kao kupcem u 2018. godini iznose 44.041 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 20.293 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2018. godini iznose 8.002 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 3.461KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem Swisslion d.o.o. Trebinje kao kupcem u 2018. godini iznose 536.681 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 531.444 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2018. godini iznose 16.509 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 5.562KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem RDT Swisslion.o.o. Trebinje kao kupcem u 2018. godini iznose 126.360 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 126.360 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2018. godini iznose 597.342 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 40.147 KM.

21. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju PDV, porez na dobit i poreze na plate, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme, te ne postoji dugogodišnja praksa primjene, a sa druge strane propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Iz ovog razloga, često se javljaju razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Društva može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina.

To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.